

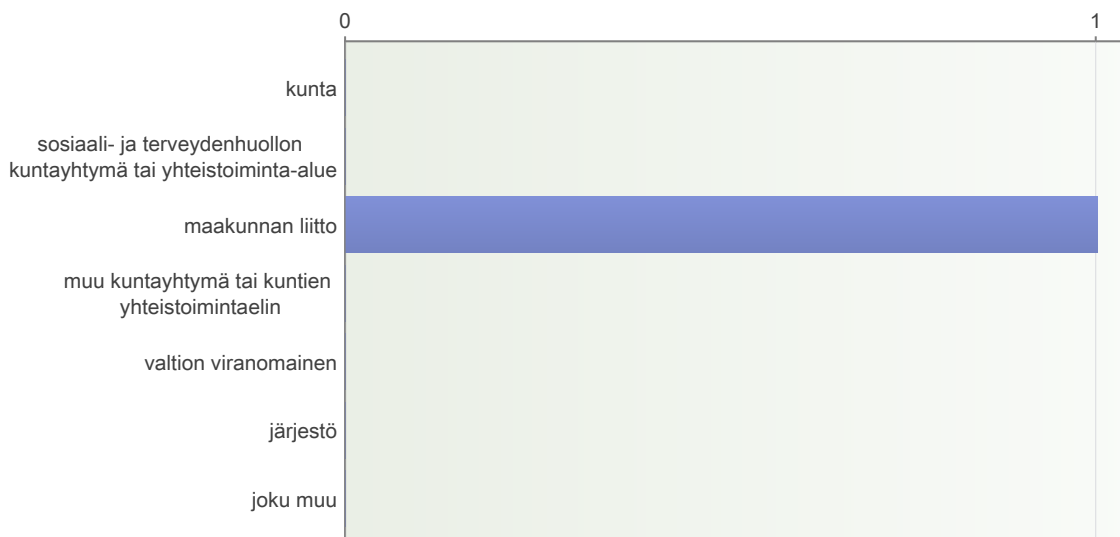
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Keski-Suomen liitto	Lauri Majuri	maakuntajohtaja Tapani Mattila, Keski-Suomen liitto, Cygnaeuksenkatu 1, 40100 Jyväskylä, tapani.mattila(at)keskisuo.fi, p. 040 5950011	14.10.2016	Keski-Suomen liiton hallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1



3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus vie kehitystä oikeaan suuntaan ja toteuttaa pitkään tavoitellun sosiaali- ja terveydenhuollon integraation. Palveluiden tarpeen mukainen ohjaaminen ja asiakaslähtöisyys tehostuvat ja kustannustietoisuus lisääntyy. Palveluiden saatavuuden turvaaminen maakuntien sisällä mahdollisimman tasavertaisina edellyttää toimivia terveyden edistämisen käytäntöjä maakuntien ja kuntien kesken.

Keskeiseen asemaan palveluiden yhdenvertaisen saavutettavuuden parantamisessa nousee valinnanvapaussäännösten kirjaukset. Valinnanvapausmalli tulee toteuttaa siten, että ei synny eriarvoisuutta palveluiden saatavuudessa väestöryhmien tai alueiden välillä.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaali- ja terveydenhuollon julkisten kustannusten kasvun hillitsemiseksi tarvitaan myös muita keinoja kuin rakenteellinen sote-uudistus. Yksinomaan lakiteknisesti säästöjä ei saavuteta. Järjestämisen ja tuotannon eriyttäminen ovat välttämätön lähtökohta tavoitteeseen pyrittäessä, mutta kustannuskehitystä on voitava hillitä myös mm. yleisen palveluiden piiriin ohjaamisen keinoin, sähköisten palveluiden laajamittaisemmalla käytöllä, uusien innovaatioiden joustavalla käyttöönotolla, henkilöstön yhteiskäytössä sekä etädiagnostiikkaa kehittämällä. Merkittävin kustannussäästö saavutettaneen terveyden edistämisen keinoin, jossa väestöä kannustetaan hyvinvointia edistävien harrastusten ja terveiden elintapojen pariin.

Haasteen kustannusten kasvun hillinnälle asettaa lääketieteen ripeä kehittyminen, jossa uudet hoitomuodot, diagnostiikka, lääkkeet sekä laajentuvien asiakasryhmien hoitaminen ylläpitävät korkeaa kustannusten tasoa.

Kustannusten kasvun hillinnän kannalta keskeistä on tulevaisuuden palvelulupauksen sisältö: ketä hoidetaan, millä omavastuusuudella ja mitä hoitoja, lääkkeitä ja menetelmiä julkisen palvelutarjonnan piiriin kuuluu. Jos maakuntien rahoituksen taso on oikeassa suhteessa palvelulupaukseen, kustannuskehityksen taittaminen on mahdollista.

Kokonaistalouden kehitykseen aiheuttavat uudistuksen rakennejärjestelyt kunnille kustannuspaineita siirtymävaiheessa ja kuntien investointimahdollisuuksien heikkeneminen voi vaikuttaa aluetalouden kehitykseen.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Merkittävin haaste maakuntien itsehallinnolliselle asemalle on valtionrahoitukseen perustuva tiukka tulosohjaus. Ilman omaa verotusoikeutta maakuntien asema ei nouse omaehtoiseksi ja riittävin vapausastein kunkin alueen omia kehittämistavoitteita edistäväksi.

Maakuntien oikeus päättää sisäisestä hallinnostaan on osittain rajoitettu, sillä maakuntien toimintaan kytkeytyvät mm. maakunnan palvelulaitos, valtakunnalliset palvelukeskukset ja delegointivelvollisuudet. Samoin sopimusoikeutta on rajoitettu suuntaamalla työnjakoa ja yhteistyön alaa esimerkiksi kuntien kanssa.

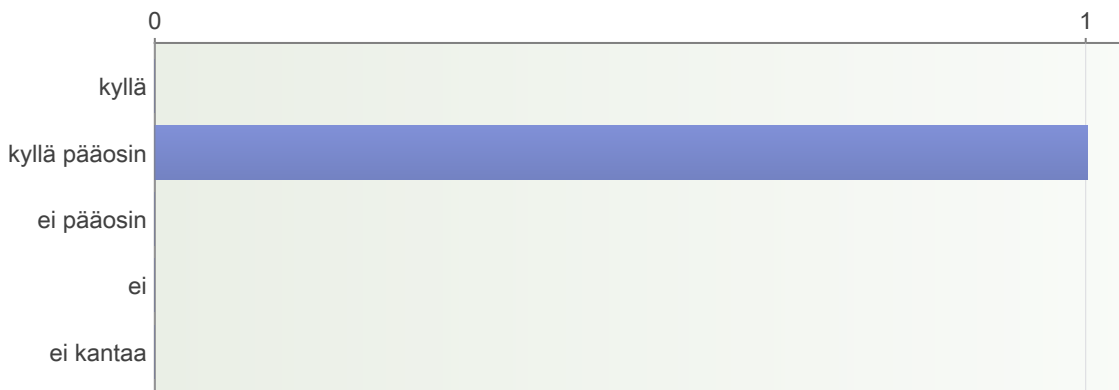
Kansanvaltaisuus toteutuu uudistuksen ylärakenteissa. Asiakkaan valinnanvapauden lisääminen on oikea perusta uudistukselle. Demokratia ei yllä palvelutuotannon toimenpanoon (yhtiöt, yritykset), ja tämän vuoksi järjestelmään on rakennettava toimiva valitusväylä palvelupuutteiden reklamointiin.

Asukkaiden osallistumisoikeuksia koskeva sääntely maakunnissa vastaa kuntalain sääntelyä.

Maakuntavaltuuston tulee luoda edellytykset asukkaiden suoralle osallistumiselle. Ehdotus maakuntalaiksi antaa siihen toimivat puitteet.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- maakuntien itsehallinnollisesta asemasta on pidettävä kiinni, jolloin maakunnat hoitavat lainsäädännössä osoitetut tehtävät, päättävät itse sitoumuksistaan ja kehittämistoiminnan rakenteistaan. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapautta koskeva lainsäädäntö ja maakuntalain 6 §:ssä lueteltuja tehtäväalueita koskeva erityislainsäädäntö on vielä valmisteilla. Lausunnon antajien näkökulmasta kokonaisuuden arvioinnille olisi ollut paremmat mahdollisuudet mikäli myös em. lainsäädäntö olisi ollut lausuntopaketissa mukana. Sisältöjä koskevan erityislainsäädännön valmistelussa tulee varmistaa, että maakunnille jää ratkaisuväliltä niille siirrettävien tehtävien hallinnon, päätöksenteon ja talouden järjestämiseen maakuntien itsehallinto huomioon ottaen. Maakuntalakiluonnoksessa maakunnan toimiala on tiukasti rajoitettu, ja se voi hoitaa vain laissa mainittuja tehtäviä. Lakiluonnoksen mukaan kunnat voivat siirtää maakunnalle lakisäätteisiin tehtäviin liittyviä tehtäviä vain, mikäli kaikki maakunnan kunnat ovat yksimielisiä ja rahoittavat toiminnan. Rajaus on kankea, eikä mahdollista kuntien ja maakunnan päätöksiin ja sopimuksiin perustuvaa tarkoituksenmukaista tehtävien hoitoa. Kuntien ja maakuntien yhteistyölle ei tule luoda lainsäädännöllisiä esteitä. Kunnan ja maakunnan jäykkä toimivaltaraja uhkaa aiheuttaa päällekkäisyyksiä ja palveluaukkoja. Paikallisesti ja alueellisesti erilaiset ratkaisut tulee mahdollistaa lainsäädännöllä. Kunnan asukkaan (palvelunkäyttäjän) näkökulmasta sekä toiminnallisesti ja kansantaloudellisesti on tärkeää mahdollistaa sopimusjärjestelyt kuntien ja maakuntien kesken. Yhteistyöjärjestelyistä, tuotannosta ja järjestämisvastuun siirrosta on oltava mahdollisuus sopia ottaen huomioon kuntien ja maakuntien toimintaympäristöjen erilaisuus ja yhteistyökäytäntöjen perinne. Valtakunnallisia palvelukeskuksia koskevat säännökset rajoittavat maakunnan oikeutta päättää tukipalveluiden tuotantotavasta. Lakiluonnosten mukainen järjestely veisi tukipalveluita koskevan päätöksenteon kauas niiden käyttäjistä. Maakunnilla olisi yhtiöiden palveluiden käyttövelvollisuus, mutta vain rajallisesti mahdollisuutta vaikuttaa palveluiden sisältöön.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- , vaikka maakunnan tehtäviä koskeva erityislainsäädäntö on valmisteilla. Seuraavat muutokset tulee kuitenkin toteuttaa. TE-palveluiden selkeyttäminen ja uudistaminen yritys- ja asiakaslähtöisiksi kasvupalveluiksi on tavoiteltava uudistus. Kasvupalvelut ovat kuitenkin osa aluekehittämisen kokonaisuutta – ei päinvastoin. Elinkeinojen kehittämiseen liittyviä tehtäviä uudistettaessa on varmistettava, että ne muodostavat ehjän kokonaisuuden kuntien elinvoimapolitiikan kanssa. Lakiesityksen mukaan työllisyys ja yrityspalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion TE-hallinnolta maakunnalle. Keski-Suomen liitto pitää linjausta oikeana, ja hakee parhaillaan toimeenpantavassa ”Työvoima- ja yrityspalveluiden alueellisessa kokeilussa” tarkoituksenmukaisia palveluyhteistyömalleja maakunnan kuntien kanssa. Aluekehittämisviranomaisten tehtävien siirto maakunnalle on hyvin perusteltu lähtökohta. Nykyiset liittojen aluekehitysviranomaistehtävät sekä pääosa ELY-keskusten tehtävistä kootaan yhteen maakunnalliseen organisaatioon. Samalla kootaan yhteen keskeiset kansalliset ja EU-kehittämisvarat. Rahoitettavat hankkeet perustuvat maakunnan strategiaan valintoihin. Maakuntakaavoitus on osa tulevien maakuntien keskeistä tehtäväaluetta. Uusi organisaatorakenne mahdollistaa maakuntakaavoituksen kehittymisen entistä elinkeinolähtöisemmäksi ja strategisemmäksi. Näiden lakikohtien täytyy heijastua myös maankäyttö- ja rakennuslakiin ja valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin. Koska ympäristöministeriön rooli on muuttunut maakuntakaavoituksessa konsultoivaksi, tulee ministeriön keskittyä vain valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden edistämiseen. Liitto katsoo, että alueelliset liikuntaneuvostot tulee olla maakuntapohjaisia. Maakunnassa on paras tietämys oman alueensa liikuntatapeista. Keskisuomalaisten liikuntaneuvoston jäsenten on vaikea ottaa kantaa esimerkiksi Keski-Pohjanmaan liikuntapaikkarakentamiseen ja päinvastoin. Maakuntien tehtävät ja vastuut tienpidossa suhteessa tienpidosta osaltaan vastaavaan Liikennevirastoon edellyttävät selventämistä. Valtakunnallisen tieverkon toimivuuden kannalta on olennaista, että se suunnitellaan, rakennetaan ja kunnossapidetaan yhtenäisten periaatteiden pohjalta. Maatalous ja maaseudun kehittäminen on tehtäväaluemäärittelyä liian yleinen. Tehtäväalue tulee kirjata muotoon: Maaseudun kehittäminen sekä maa- ja elintarviketalouden, maaseutuelinkeinojen ja maatilatalouden sekä kala- ja riistatalouden edistäminen ja rahoittaminen, viljelijätukitehtävät sekä näihin liittyvät palvelut. Pelastuslaitosten tehtävät tulee osoittaa maakuntalakiluonnoksen 6 §:n mukaisesti 18 maakunnalle, aiemmin suunnitellun 5 alueelle keskittämisen sijaan. Keskittämisen perusteena käytetty pelastuslaitosten kytkeytyminen yliopistosairaalojen yhteyteen, terveydenhuollon päivystys- ja ensihoidon turvaamiseksi, on kestävä. Esimerkiksi Keski-Suomessa toimii laajan päivystyksen sairaala, jossa yhteistyön tarve pelastusalan suuntaan vertautuu täysin yliopistosairaaloissa tapahtuvaan päivystykseen. Keski-Suomen liitto muistuttaa myös maakuntahallitusten puheenjohtajien yhteisestä kannanotosta, jossa esitetään, että osana maakuntaudistusta toteutettavan

pelastusalueuudistuksen lähtökohdaksi on linjattava 18 maakuntaa vastaava aluejako. Hallitusten puheenjohtajien kannanoton mukaan ”pelastustoimea ei ole perusteltua erottaa muista maakunnille osoitettavista tehtäväkokonaisuuksista. Pelastustoimen järjestämistä vastuun ja mahdollisuuden tuottamiseen siirtäminen viidelle maakunnalle aiheuttaisi merkittävän demokratiavajeen 13 muulle maakunnalle, joille ei jäisi kuin rahoitusvastuu. Uusien maakuntien perustaksi on linjattu nykyinen maakuntajako. Pelastustoimi ja ensihoito ovat tyypillisiä lähipalveluita, joiden järjestämistä vastuun ja mahdollisuus tuottamiseen on oltava kaikilla 18 maakunnalla. Pelastustoimen ja ensihoidon keskittäminen viidelle alueelle heikentäisi huomattavasti lähipalveluiden integraation toteuttamista.” Hallitusten puheenjohtajat toteavat myös, että ”pelastustoimen organisoiminen sosiaali- ja terveystoimen palvelurakenteen uudistamisen kanssa yhdenmukaisen aluejaon ja järjestämismallin pohjalta on välttämätön, koska sillä turvataan pelastustoimen mahdollisuus jatkossakin suorittaa kiireellisiä ensihoitotehtäviä ja kiireellisiä ensivastetehtäviä sen mukaan kuin sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten kanssa erikseen sovitaan. Sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen yhteistyöllä saavutetaan merkittäviä synergiaetuja. Esitettävälle viidelle yhteistyöalueelle ei ole nähtävissä sellaisia mielekkäitä tehtäviä, joita ei voitaisi toteuttaa koordinoimalla toimintaa maakuntien ja ohjaavan ministeriön normaalein yhteistyömenettelyin. Pelastustoiminnan rahoitus on kanavoitava osana maakuntien kokonaisrahoitusta suoraan järjestämisestä vastuussa oleville 18 maakunnalle.” Jatkovalmistelussa on vielä selvitettävä mahdollisuutta siirtää aluekehittämiseen kytkeytyviä, nykyisten ELY-keskusten hoitamien, ympäristötehtäviä luonnoksessa esitettyä laajemmin maakuntien vastuulle. Niiden siirtäminen ehdotetussa laajuudessa valtion uusimuotoiseen valtakunnalliseen viranomaiseen erkaannuttaa tehtäviä alue- ja kunnasta - maakunnista ja kunnista. Lakiluonnoksessa kansainväliset asiat on hallituksen 4.6.2016 linjauksen vastaisesti linjattu kohtaan ”voi halutessaan hoitaa”. Kansainvälinen ulottuvuus on erittäin tärkeä osa alueiden työtä ja se pitää tunnustaa yhdeksi uusien maakuntien perustehtäväksi, jolloin se myös resurssoidaan uusissa maakuntavirastoissa. Aktiivinen vaikuttaminen EU-edunvalvonnassa, alueiden rajat ylittävissä yhteistyössä ja eurooppalaisessa aluepolitiikassa ovat luontaisia tehtäviä maakuntavirastolle. Eurooppalainen yhteistyö on alueiden välistä yhteistyötä, jolloin maakunta on luonteva toimija EU-kentällä. Älykäs erikoistuminen (S3) on aluekehittämistä ja näin maakuntien tehtävää. Ilman resursseja ei kansainvälistä yhteistyötä, edunvalvontaa ja kehittämistä voi tehdä. Jos maakunnilla ei ole vahvaa mandaattia kv-asioissa, erityisesti pienet kunnat joutuvat haastavaan tilanteeseen, koska niiden resurssit eivät välttämättä riitä kv-yhteistyöhön. Maakuntien yksi tehtävä on elinvoimaisuuden lisääminen, yhdessä kuntien kanssa. Tässä työssä maakunnat pystyvät tarjoamaan alueellisen tarttumapinnan esim. Team Finland -kansalliselle työlle. Uudistusesityksessä maakunnille ei ole osoitettu roolia osaamisen kehittämisessä. Osaamisen kehittäminen on kiinteä osa maakunnan aluekehittämistä, maakunnan kasvun tukea ja keskeinen sisältö tulevaisuuden kasvupalveluissa. Osaamisen kehittäminen liittyy kiinteäksi osaksi maakunnan innovaatiopalveluita ja siksi on tärkeää, että maakunnalla on mahdollisuudet tiiviimpään vuoropuheluun ja ohjaukseen sekä toimintojen yhteensovittamiseen osaamisyhteisöjen kanssa. Maakunnan tehtäväksi esitetään lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin ennakkointia. Yksistään ennakkointiaineiston tuottaminen ei takaa osaamisen muuntumista maakunnan tarpeisiin. Maakuntien elinkeinojen kehittymisen kannalta on tärkeää, että maakunnilla on mahdollisuus vaikuttaa osaamisen kehittämiseen kaikilla koulutuksen asteilla. Maakunnille ei tule osoittaa ennalta muita yhteistyövelvoitteita (tehtävien keskittämistä) muiden maakuntien kanssa, kuten esimerkiksi rakennerrahastojen hallinnoinnin tehtäviä. Maakunnat päättävät itse omista sitoumuksistaan ja yhteistyön tarpeistaan.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

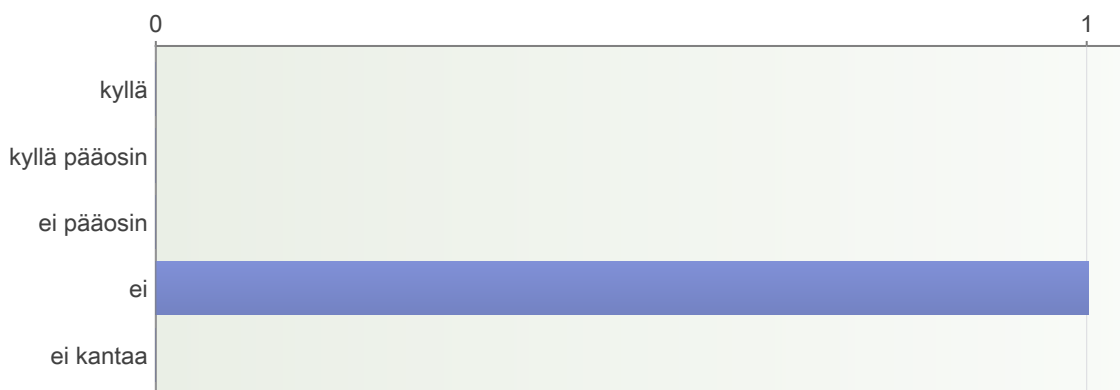


Avoimet vastaukset: kyllä

- , osallistumisoikeuksien lisäksi maakunnille tulee antaa mahdollisuus itse luoda ja kehittää yhteistoiminnan rakenteita ilman kansallista ohjausta. Lakiluonnoksen 26 §:n kirjauksen mukaan maakuntahallituksen on asetettava nuorten, vammaisten sekä ikääntyneiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi em. väestöryhmiä edustavat neuvostot. Jäsenet näihin neuvostoihin tulee valita kunnissa toimivien vastaavien toimitelinten jäsenistä. Keski-Suomen liiton mielestä kansalaisyhteiskunnan tavoitteita toteuttaisi parhaimmin maakunnallisten neuvostojen jäsenten valintamenettely, jossa edustajat neuvostoihin asetettaisiin maakunnissa toimivista eläke-, nuoriso- sekä vammaisjärjestöistä. Toimintamalli liittäisi em. maakunnalliset järjestöt tiiviiksi osaksi maakunnallista osallistumisjärjestelmää.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoimnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1



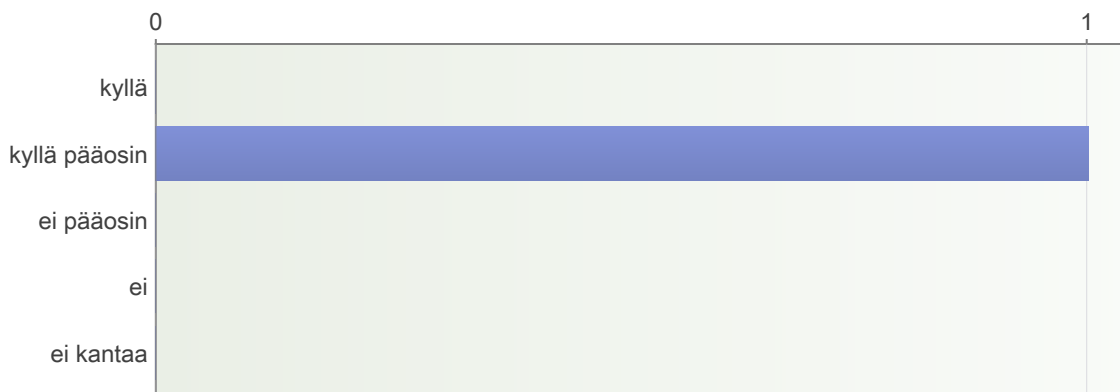
Avoimet vastaukset: ei

- Palvelulaitos on kansanvaltaisuu den kannalta ongelmallinen. Vaaleilla valitulla maakuntavaltuustolla tulee olla suorat vaikutusmahdollisuudet sen vastuulla olevien palveluiden strategisiin linjauksiin ja oman

palvelutuotannon kokonaisuuteen.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Yleiskatteellisuudesta johtuen maakunnilla on mahdollisuus päättää saamansa rahoituksen käytöstä. Tämä on välttämätöntä maakuntien itsehallinnon toteutumisen kannalta. Yleiskatteellisuuden tulee olla lähtökohta, eikä mitään osaa maakuntien saamasta rahoituksesta tule korvamerkitä ennalta tiettyihin menoihin.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntalain tulee luoda selkeästi määritellyt ja kehittyvät puitteet maakuntien ja ministeriöiden vuoropuhelulle. Tulosohjaustyyppinen keskustelu sopii huonosti itsehallinnollisten alueiden ohjaukseen.

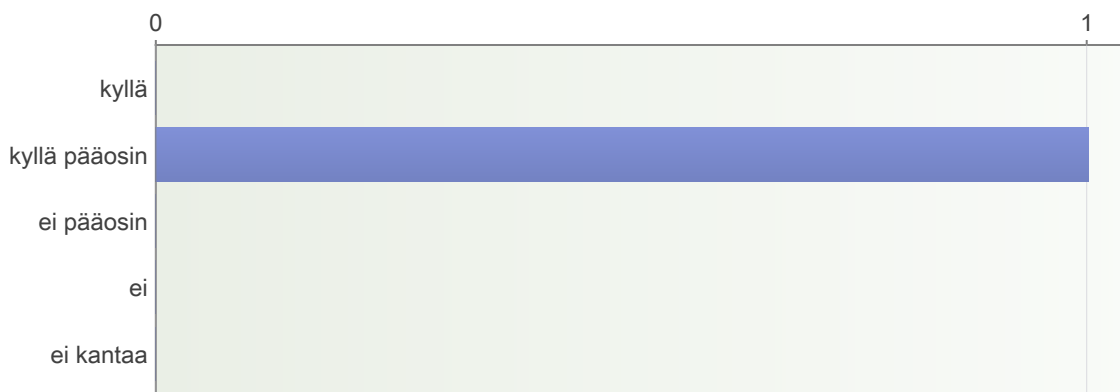
Maakunnat päättävät käyttöönsä osoitetusta rahoituksesta lakiin kirjattujen tehtävien hoitamiseksi. Keskushallinnon maakuntia palvelevien tehtävien tulee kytkeytyä vuodesta 2019 alkaen ennen muuta informaatio-ohjaukseen, kansallisen tilannekuvan rakentamiseen ja kansallisten/kansainvälisten sopimusten edellyttämien toimielinten toimintaedellytysten turvaamiseen.

Maakuntalain toimeenpano edellyttää asiakaslähtöisiä ja varmatoimisia tietojärjestelmiä. Lain tavoitteita on toteuttamassa yli 220 000 virka- tai työsopimussuhteessa olevaa työntekijää, joiden kokemukset ja taidot tietojärjestelmien käyttämisestä eroavat varmuudella toisistaan. Yhteisten tietojärjestelmien rakentamiseen on ryhdyttävä yhtäaikaaisesti lainvalmistelun kanssa, jotta tietojärjestelmien keskeneräisyys ei viivytä uudistuksen käynnistymistä.

Maakuntalain valmistelussa on noudatettu hyvää avoimuuden tapaa. Tietoa on ollut saatavissa, ja viestinnän jakelukanavat ovat olleet laajasti käytössä.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

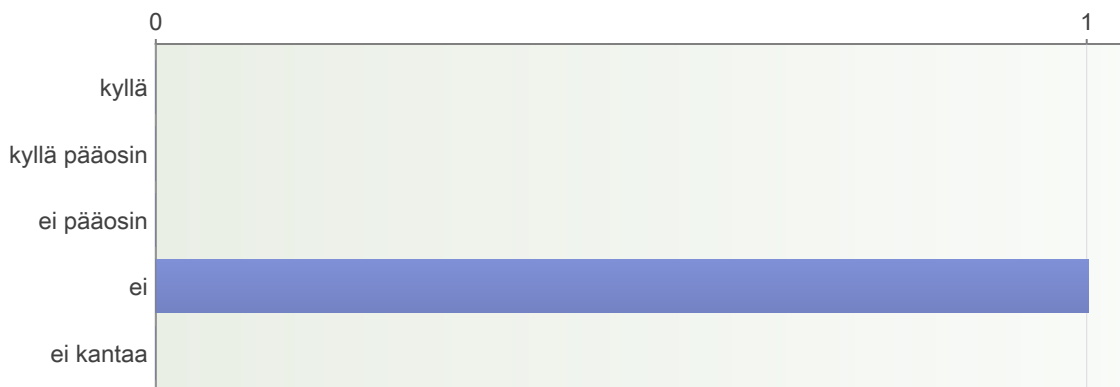


Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Usein tarvittavien palveluiden osalta lähipalveluiden tulee olla lähtökohta. Kuitenkin toiminnallisesti ja kustannusten näkökulmasta on perusteltua, että harvaan tarvittavien palveluiden osalta osaamista kerrytetään suurempiin kokonaisuuksiin. Maakunnan asukkaiden palvelujen saatavuuden kannalta olennaista on valinnanvapausmallin toteuttamistapa.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

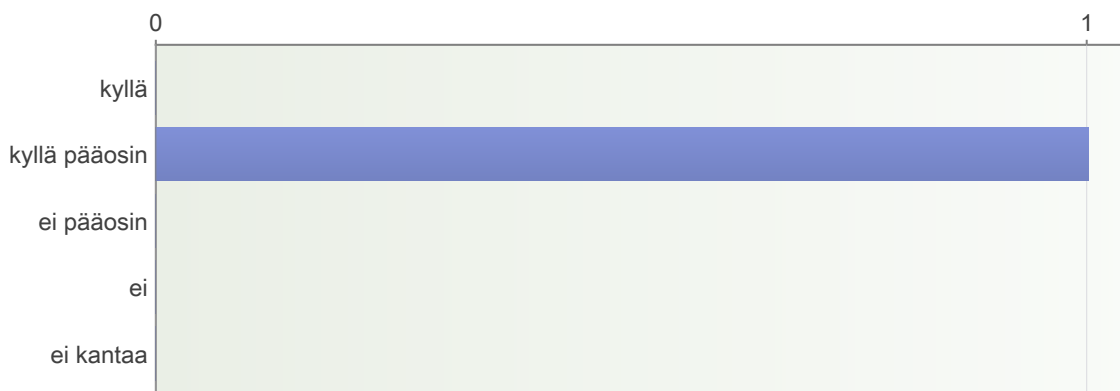


Avoimet vastaukset: ei

- , maakuntien tulee voida itse arvioida tarpeensa ylimaakunnalliseen yhteistyöhön. Erityisen ongelmallinen kyseisen §:n kohdalla on velvoite sopia yhteistyöstä ja työnjaosta koulutuksessa, tutkimuksessa ja kehittämistoiminnassa. Maakuntien tulee voida itsenäisesti rakentaa innovaatioalustansa, jotka monissa maakunnissa kytkeytyvät sote- ja maakuntauudistuksen piirissä olevia organisaatioita laajempaan alueiden kehittämispotentiaaliin, kuten alueiden yliopistoiden ja ammattikorkeakoulujen, tutkimuslaitosten, kehittämissyhtiöiden, kuntien ja myös 3. sektorin toimijoiden erityisasiantuntemukseen. Innovaatioalustat synnyttävät toisaalta maakuntien osaamiseen perustuvaa sote-alan yrittäjyyttä sekä toisaalta koulutuksen järjestäjille mahdollisuuden kytkeytyä kansainvälisiin tiede- ja tutkimusyhteisöihin.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

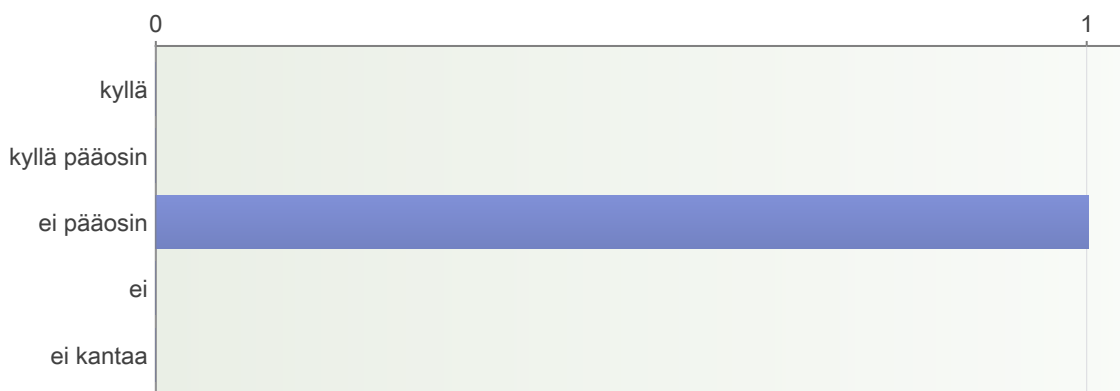


Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Edellytys palveluiden integraation toteuttamiselle on että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietoja pystytään tietoturvallisesti hyödyntämään moniammatillisesti yhtenä kokonaisuutena arkaluonteisten henkilötietojen salassapitoa ja asiakkaan tiedollista itsemääräämisoikeutta kunnioittaen. Tämä edellyttää nykyisten sosiaali- ja terveydenhuollon henkilörekisterien yhdistämistä siten, että yhteiseen rekisteriin kuuluvien tietojen käsittelyoikeus mahdollistetaan työtehtävien mukaisesti. Valinnanvapaus palveluissa asettaa haasteen integraation toteutumiselle.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntien palvelujen järjestämiseen kohdistuvan valtion ohjauksen tulisi kohdistua strategiaan tavoitteisiin sekä maakuntien välisen työnjaon näkökulmasta strategisesti merkittäviin kohteisiin. Ohjauksessa on pidättäytyttävä palveluiden tuottamisen valvonnassa ja tähän liittyvässä laatuvalvonnassa. Asiakkaiden tasavertaisen kohtelun varmistaminen edellyttää valvontaviranomaiselle laajoja tarkastusoikeuksia, mm. eri palvelulaitoksissa. Palvelujärjestelmään kiinteästi liittyvien toimitilainvestointien osalta harkintavallan tulee säilyä maakunnilla. Yhteiset asiakastietojärjestelmät ja ICT-toimintaympäristön kehittäminen edellyttävät valtakunnallista ohjausta. Kokeilukulttuurin ja uusien toimintatapojen käyttöönotto sote-digitalisaatiossa ei kuitenkaan edistyne parhaimmin alistettuna valtioneuvoston hyväksymismenettelylle

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

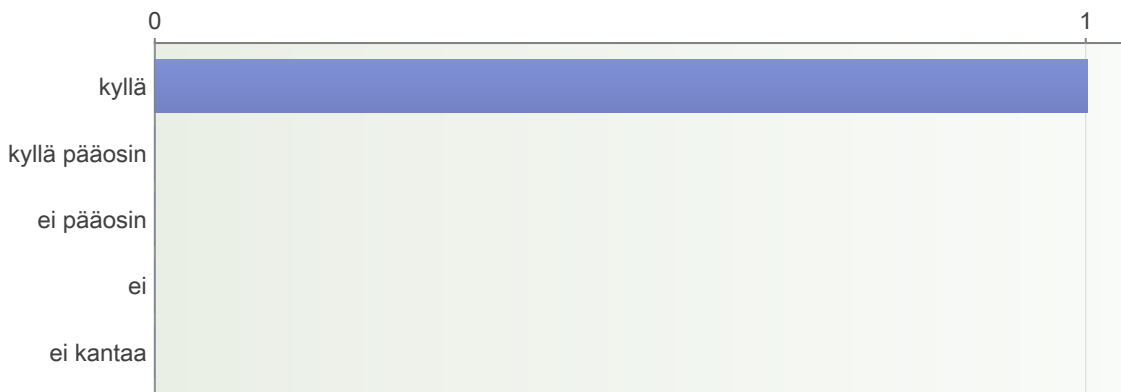


Avoimet vastaukset: kyllä

- Vaikka järjestelyyn liittyy kansanvaltaisuuden kannalta haasteita.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä

- Asiakasnäkökulmasta palveluiden saatavuus paranee ja kilpailutilanne kirit-tää laatua kaikilla palveluiden tuottajilla.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

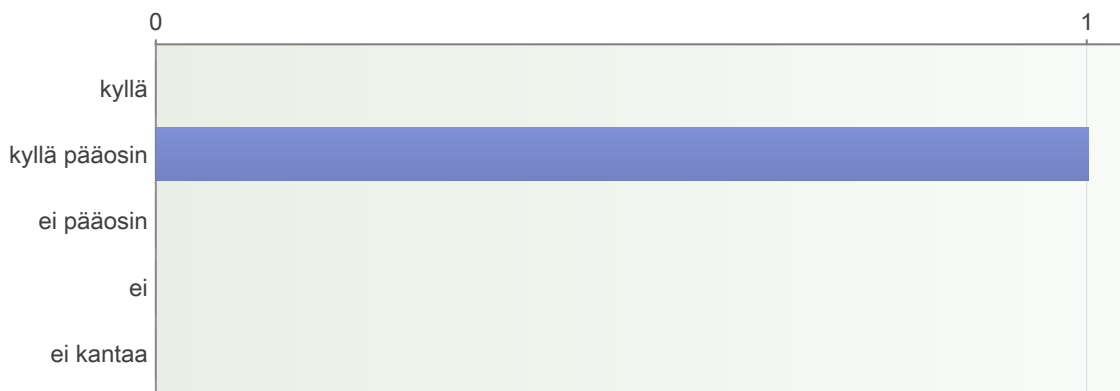
Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Väliaikaisen toimielimen rahoitus on auki. Maakunnille on osoitettava korvaus selvitystyöstä aiheutuvista kustannuksista.

22. 20. Voimaantulolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

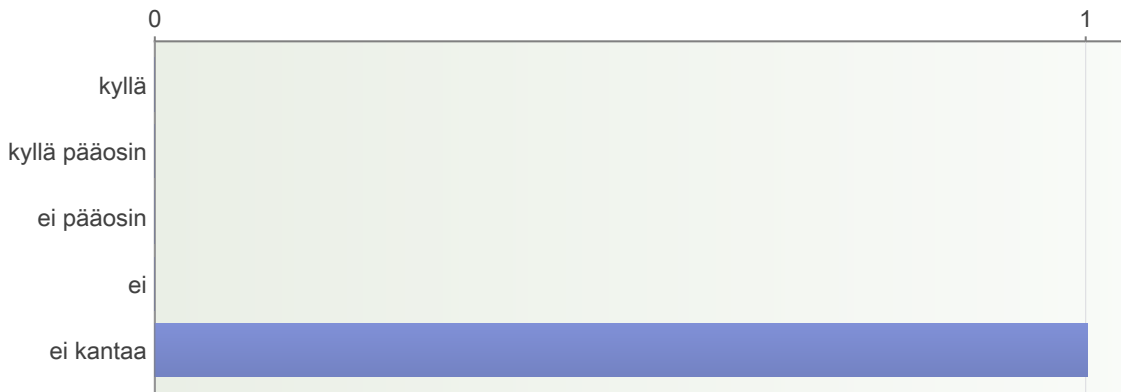
Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1



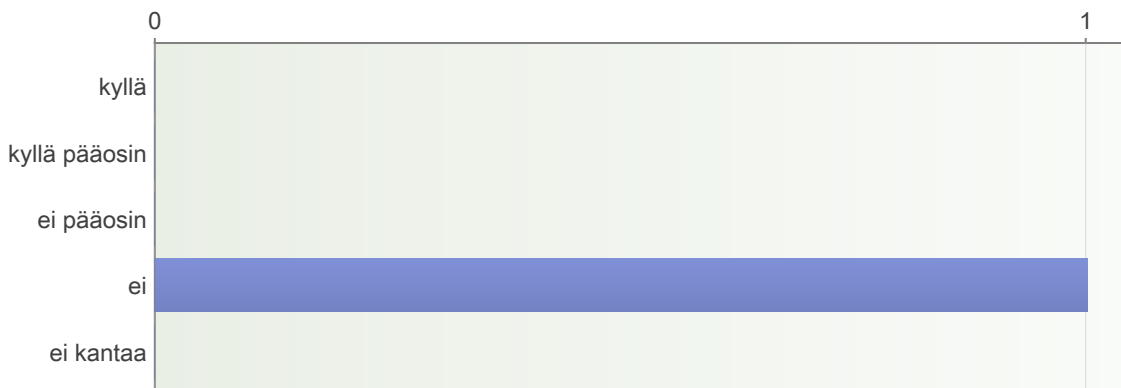
Avoimet vastaukset: ei kantaa

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

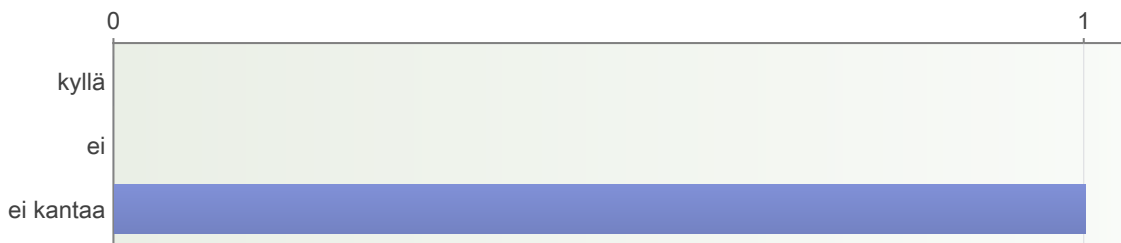


Avoimet vastaukset: ei

- Kuntien tulee voida itse päättää tuloveroprosentistaan. Kuntien maksuvalmiuteen vaikuttavat myös muut kuin sote- ja maakuntauudistuksen täytäntöönpanoon liittyvät tekijät.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1



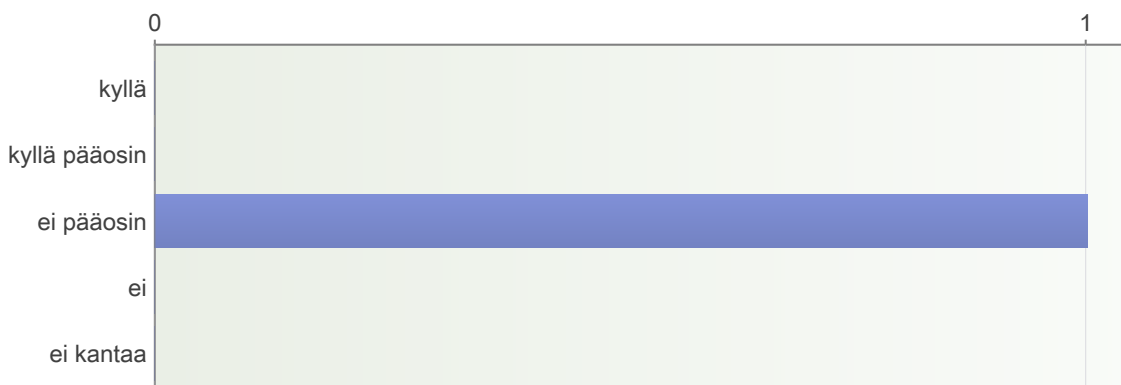
Avoimet vastaukset: ei kantaa

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

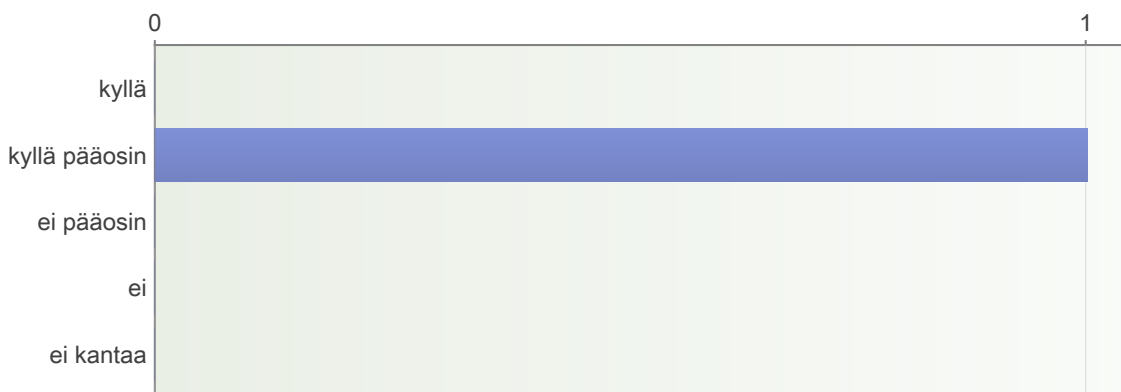


Avoimet vastaukset: ei pääosin

- On haaste, että maakunnat ovat valtionrahoituksen varassa. Valtionrahoitus johtaa maakuntien aivan liian tiukkaan ja yksityiskohtaiseen valtionohjaukseen. Maakunnille tulee turvata aito itsehallinto.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

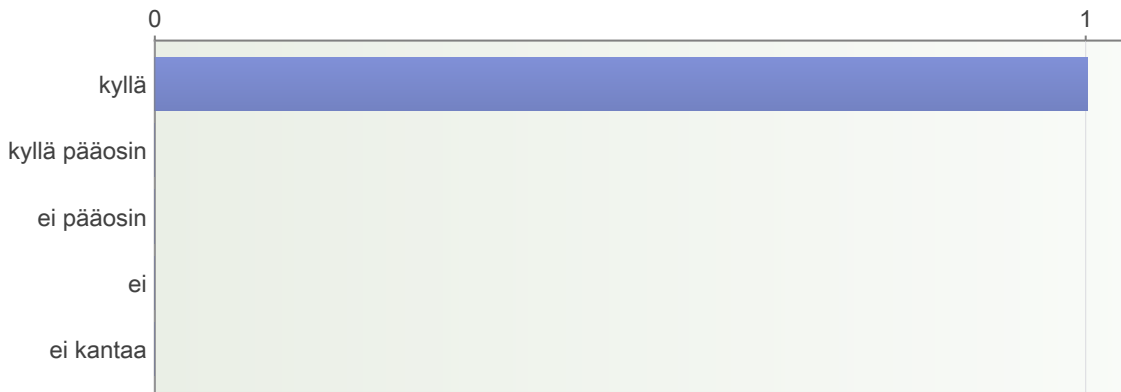


Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Tavoitteena on, että maakuntien rahoituslain mukaisilla rahoitusperusteilla turvataan maakunnan rahoituksen riittävyys maakunnille lailla säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamiseen (rahoitusperiaate). Toisaalta maakuntalakiin sisältyvät maakuntien erittäin tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet ja maakuntien arviointimenettelyn kriteerit sekä maakuntien rahoituslakiin sisältyvä maakuntien rahoituksen tason tarkistamiseen liittyvä rajoite rahoituksen enimmäiskasvusta (maakuntaindeksi + 0,5–1,0 %).

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä

- Koska hyte-kriteerillä on vain vähän merkitystä rahoituksen kokonaismäärään, vaikuttavat kriteerin määräytymisperusteet melko monimutkaisilta.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidätekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena?
(erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1



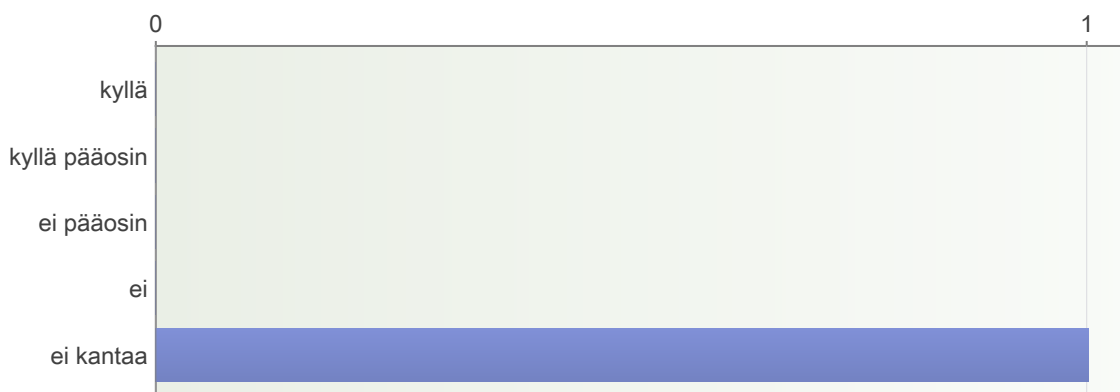
Avoimet vastaukset: kyllä

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

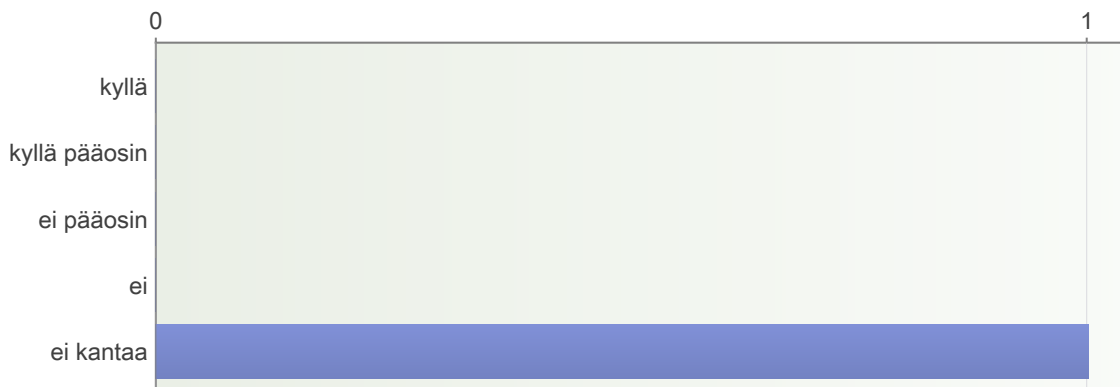
Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: ei kantaa

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1



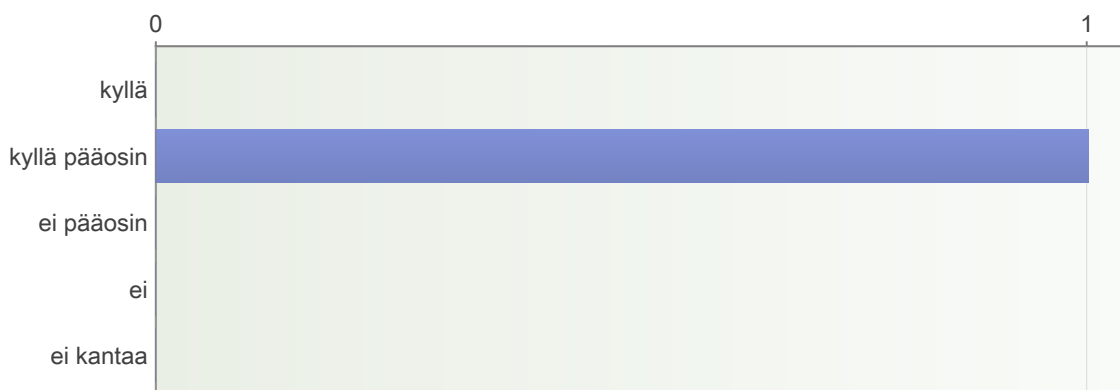
Avoimet vastaukset: ei kantaa

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidättekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Verotusoikeuden odotetaan lisäävän päätöksenteon vastuunkantoa ja läpinäkyvyyttä. Esityksessä on lähdetty siitä rajauksesta, että rahoitus maakuntien toimintaan kerätään kokonaisuudessaan valtion verotuksen kautta. Jo aiemmin todetun mukaisesti: lähtökohta on ongelmallinen maakuntien itsehallinnon sekä järjestelmän kannustimien kannalta. Verotusoikeus kannustaa kustannustietoisuuteen. Maakunnan toiminnallisen

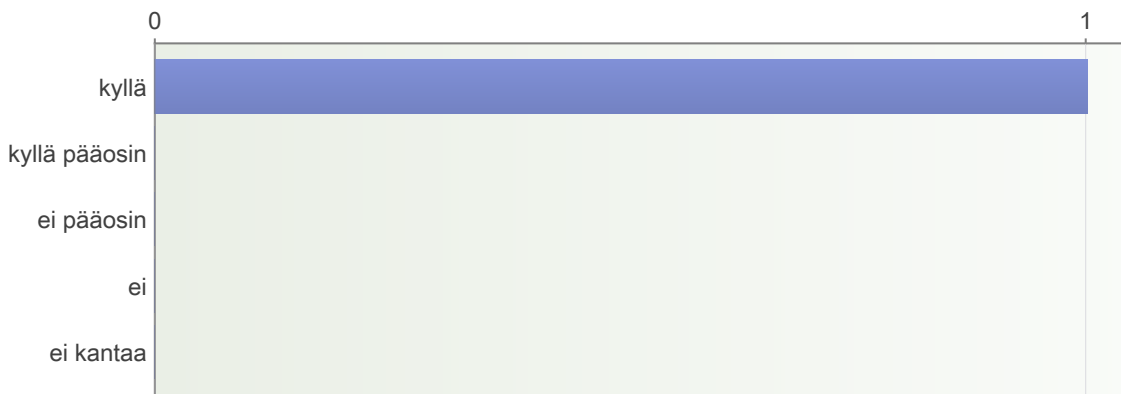
tehokkuuden kasvaminen hyödyttää alueiden asukkaita enemmän, koska alueen päättäjät ovat vastuussa oman alueensa asukkaille, ja oman alueen verotus pyritään pitämään mahdollisimman alhaisena.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

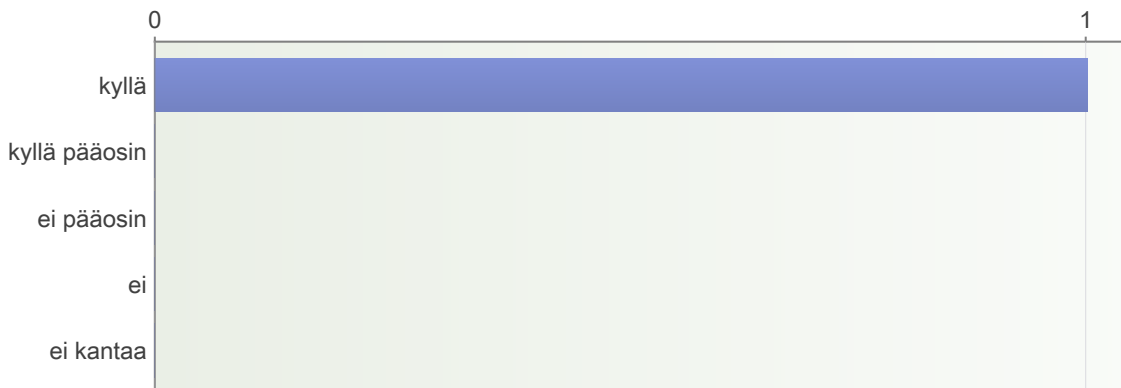
Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: kyllä

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Keski-Suomen liitto on osa tulevaa maakuntavirastoa. ”Virasto” on nimenä epäonnistunut, sillä tulevalla maakunnalla on runsaasti kehittämiseen ja innovaatioihin liittyviä tehtäviä, joita uuden organisaation nimi ei tue.

Keski-Suomen liitto varmistaa, että uuteen virastoon siirtyy korkeatasoista osaamista mm. aluekehittämisen, kehittämistyön rahoituksen, elinkeinojen kehittämisen, maankäytön suunnittelun ja maakunnan identiteetin rakentamisessa.

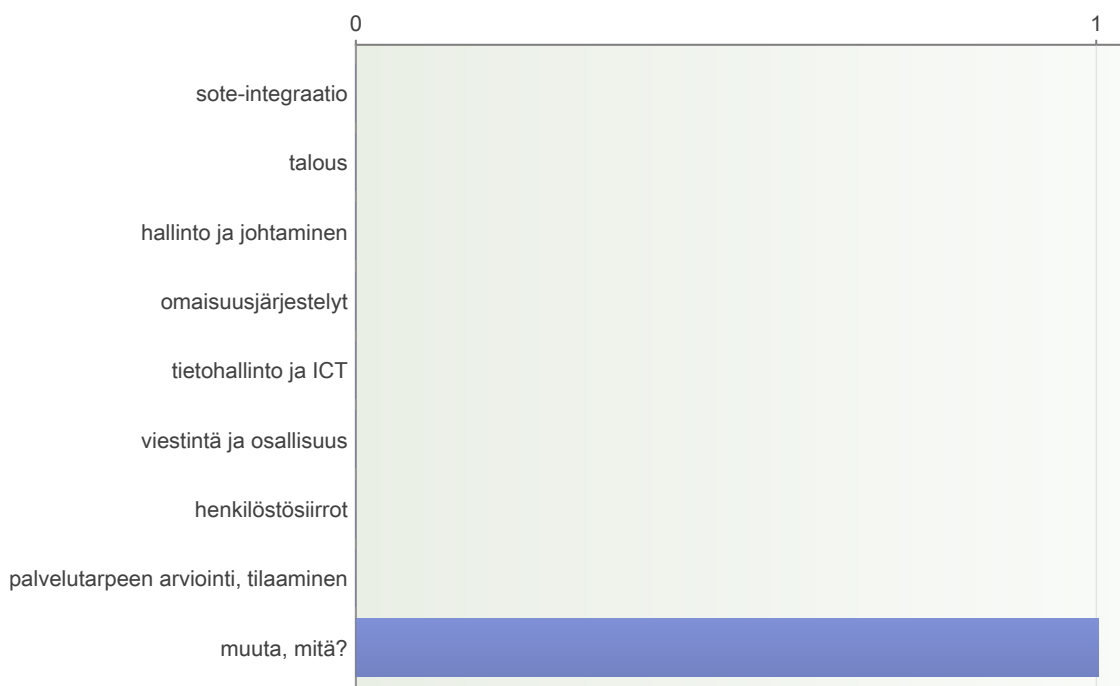
44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien edellytykset selvitä laissa määrättyistä tehtävistä ovat haastavat. Tähän vaikuttavat mm. ennakkoon asetettu rahoitustasoon liittyvä 3 mrd. euron säästötavoite, maakuntien tiukat alijäämän kattamisvelvoitteet, maakunnilta puuttuva verotusoikeus ja säännellyt mahdollisuudet ottaa lainaa. Myös byrokraattinen valtionohjaus sekä uudistuksen toimeenpanoon liittyvät kustannukset, joihin ei ole osoitettu eri rahoitusta, vaikuttavat maakuntien taloudelliseen suoriutumiseen.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1



Avoimet vastaukset: muuta, mitä?

- Valtakunnallisen tuen tarve voidaan arvioida osana esivalmistelun toimeenpanoa.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntien aluekehittämistehtävää on tarkoitus yksilöidä parhaillaan valmistelussa olevalla kasvupalvelulainsäädännöllä. Keski-Suomen liiton mielestä kasvupalvelujen ja aluekehitysjärjestelmän käsitteleminen samassa laissa on kestävä ratkaisu. Aluekehittäminen itsessään on yleiskäsite, ja se konkretisoituu hallinnon alat ylittävänä politiikkana, joka maakuntatasolla perustuu maakuntavaltuuston hyväksymiin maakuntastrategiaan ja -ohjelmaan. Kyse ei ole palveluista. Kasvupalvelut on alakäsite, ja ne ovat pääosin palveluja, joten niiden osalta voidaan puhua palvelujen järjestämisestä ja tuottamisesta. Erikokoisten kuntien asema työllisyyden hoidossa ja työllisyyspalveluiden järjestämisessä ja tuottamisessa edellyttää selkeyttämistä. Suuret kaupunkiseudut voivat järjestää työllisyyspalvelut itse tai yhdessä maakuntaviraston kanssa, sitä vastoin pienemmät kunnat todennäköisesti tukeutuvat enemmän maakuntaviraston palveluihin.